

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Horisori neretracate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se restituie.
Lăserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
SIROURI de ABONAMENTI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nr. 1, Augenthaler & Emmerle
Nachf., Heinrich Schölk, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk,
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Khatstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarif și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
8-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare
ABONAMENTE pentru ANUL LXXII:
Pe un an 24 cor., pe șase lu-
ni 12 cor., pe trei luni 6 cor.,
M-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 tranș., pe șase
luni 20 tr., pe trei luni 10 tr.
M-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
străinătate și la d-nii colectorii.
ABONAMENTUL pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare,
târgul Inimii Nr. 30. scagil.
1. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mente, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 36.

Brașov, Luni-Marti 17 Februarie (2 Martie)

1909.

Cucerire pe cale socială.

Cineva ne-a trimis zilele acestea într'un plic un număr mai nou al foaiei săptămânale „Hunyadvarmegye“ (dela 21 Febr. a. c.) ce apare în Deva. De sigur, că trimitătorul a voit să ne atragă atențiunea asupra unui articol apărut în această foaie sub titlul „Pacea cu Românii“. Ne-a bătut la ochi, că cinci zile după scenele furtivoase, pline de fanatism de rassă și de patimă, ce s'au petrecut în camera ungară, în urma cunoscutului discurs al deputatului Maniu, o foaie maghiară din Deva pledează pentru pacea cu Românii și ne-am zis: oare așa de puțin răsunset să fi avut în acest cuib șovinist declarațiile ce le-a făcut în numele clubului independent contele Batthyany, asigurând, că de aci încolo nu mai poate fi vorba de împăcarea cu naționalitățile trădătoare? Cetirăm însă și câteva rânduri din cronica, ce urma după articol, și ne-am lămurit, când în deplin contrast cu ideile desfășurate în frunte am dat peste următoarea frază: „Nici nu va fi aici vre-odată pace, de geaba sunt toate; aici trebuie pumn de fier, care să zdrobească hienele, ce așteaptă numai după mortăciune... „Pacea cu Românii“ nu era decât refrenul tacticei, ce se observă mai ales de către presa maghiară din Ardeal, care la fiecare plecăciune și inclinăciune, ce o face un Român îmbrăcat în „căput“ sau în reverenda unui Ungur slujitor al stăpânirii, dă alarma, că Ungurii sunt pe cale de a se împăca cu Românii.

Așa și foia maghiară șovinistă despre care vorbim, văzând, că Românii din Brad au făcut atâtea inclinăciuni inspectorului de școale ungurese, care a fost trimis acolo, și despre a cărui sărbătorire raportează foaia în același număr sub titlul: „Sărbătoarea Maghiarilor în Brad“, și-a luat avântul a scrie despre pacea cu Românii, spunind, că sunt

semne, cari vestesc apropierea împăcării, între cari semne citează articoli moderati ai lui E. Babeș, conciliantele vorbiri ale episcopului Radu, etc.

Deja de un șic mai lung de ani, încă de pe vremile guvernului Szapary, e dată lozinca, ca Maghiarii să caute a cucerii pe Români pe calea socială. „Pe agitatori să-i lovim și să-i nimicim, iar pe ceilalți să ne simim a-i căștiga, dându-le cât mai mult prilej de a se apropia de noi în viața socială“. Acesta e programul. Dar fiind-că nu e în firea Maghiarului să fie politicoș, în care privință el se deosebește mult de pildă de Grec, acțiunea aceasta pe cale socială, a fost și este în mod stângăciu pornită așa că de cele mai multe ori ea produce la Români sentimentul ce-l exprimă cuvintele: ne omoară cu omenia.

Aici ne vin în memorie cazurile cele mai recente întâmplate în decursul carnavalului, că la petrecerile ungurești, aranjate în diferite orașe ale Ardealului, au fost introduși în lista aranjatorilor acestor petreceri mulțime de tineri români de seamă, fără ca aceștia să fi fost mai înainte întrebați. Poate că unii mai slabi și mai puțin rezistenți în mândria lor națională au tăcut și au primit de bun ce s'a făcut; alții însă mai energici și mai conștii au protestat, așa d. e. la Făgăraș, la Teiuș, la Gheria, etc. Astăzi primirăm iarăși un exemplar al unei astfel de invitații la un „tancz mulatsag“ în Alba-Iulia, unde vedem între aranjatori iarăși scrise pe ungu-rește vre o opt nume române, între cari trei protopopi, un medic, un avocat, un farmacist, etc. Sunt ei puși între aranjatori cu știrea ori fără știrea lor? Cum vine că trei preoți români figurează ca aranjatorii unui „tancz-mulatsag“ ce se va da peste opt zile în postul Paștilor? Nu ne vine a crede, că ei au ajuns pe aceasta listă cu

știrea și învoirea lor. Atunci ce sunt toate aceste comedii și cum de se tolerează astfel de abuzuri cu bunul nume al cetățenilor? Acestea sunt întrebări, cari merită să fie tractate mai pe larg în legătură cu multe alte asemenea aparițiuni, ce nu servesc nici-decum ca dovadă că Românii s'ar bucura de respectul convenit din partea conlocuitorilor maghiari.

Apucăturile, de cari se folosesc cei ce dau tonul în societatea maghiară spre a pregăti împăcarea pe cale socială sunt cel puțin explicabile. Ceeace este și rămâne însă neexplicabil sunt nepăsarea și ușurința, cu care unii intelectuali români trec peste cazuri, ce se petrec cu ei și spre rușinea lor. Aceste neajunsuri pretind o grabnică lecuire.

Alegerea dela Oravița. După știrile ce le avem, în cercul Oraviței domnește o teroare nemaipomenită. În urma primirii însuflețite, ce s'a făcut aproape în toate comunele cercului candidatul naționalist George Pop de Băsești, forurile administrative, gendarmii, finanții, inspectorii școlari și corteșii lui Siegescu desfășură o teroare nemaipomenită. Mulți alegători sunt bătuți și arestați în ziua mare, iar amenzele și amenințările curg potop. In-suși candidatul Siegescu colindă din casă în casă cerșind voturile oamenilor, iar unde nu poate stoarce votul, acolo se folosește de amenințări și alte apucături scârboase.

Cu toate amenințările și pedepsele puse în vedere, alegătorii manifestă o tinută deamnă, care trebuie admirată. Din partea fruntașilor oravițeni și lugojeni s'au luat toate măsurile necesare, pentru ca alegătorii naționaliști să nu fie împedecați în exercitarea dreptului lor de alegător.

Precum am anunțat, votarea se va face mâine la trei comisiuni și dacă lucrurile vor merge neted, votarea se va putea termina pe la orele 7 seara. Am luat dispozițiuni, ca ziarul nostru să fie informat în decursul zilei de mâine asupra mersului alegerii.

Miniștrii ungari la Viena. Sâmbătă seara au plecat la Viena miniștrii Wekerle,

Daranyi și secretarul de stat Szterenyi. Miniștrii unguri vor lua parte la un consiliu comun, în care se va lua în desbatere tratatul comercial, ce are să se încheie cu România. Afară de aceasta ministrul Wekerle va fi primit în audiență de Maj. Sa Monarchul și va lua parte la banchetul ce-l va da ministrul de externe bar. Aehrenthal în onoarea ministrului de externe turc Rifat-pașa.

Incheierea convenției austro-române. Din Budapesta se anunță că săptămâna aceasta se vor termina la București tratativele dintre reprezentanții ambelor state cu privire la convenția comercială. Intelegerea s'a stabilit grație concesiunilor făcute din ambele părți și sub influența situației nefavorabile a politicii externe. Austria a făcut României concesiuni în ce privește exportul de carne, iar România la rândul ei a făcut Austriei concesiuni relativ la tariful industrial.

Din același izvor se comunică că guvernul din Viena a căutat ca chiar cu prețul unor sacrificii să se încheie această convenție, căci nu se poate ști ce întorsătură vor lua lucrurile cu Serbia, a cărei convenție cu Austria expiră la sfârșitul lunii Martie. Situația politică nu e de loc favorabilă și dacă cestiunea cu Serbia se va complica, s'a crezut că este bine a avea un prieten în România. Pacea și prietnia economică este o putere foarte mare, care învinge adeseori contrastele politice. După incheierea convenției cu România, Austria va începe tratative cu Bulgaria și cu Turcia și va căuta să ajungă la o înțelegere și cu celelalte state balcanice.

Concentrarea de trupe rusești la frontiera austriacă. Din Padwolitzyzka (Galiția) se anunță că la frontiera austro-rusă s'au concentrat mereu cazaci și dragoni ruși, cari se îngrămădesc acolo. Săptămâna viitoare se așteaptă alte trupe.

O telegramă din Cernăuți anunță că autoritățile militare austriace au primit ordine confidentiale să pregătească în cel mai scurt timp număratoase cartiere în întreaga Bucovină. Această dispoziție urgentă lasă să se înțeleagă că Austria s'a hotărât să mobilizeze trupe număratoase, spre a corăspunde pregătirilor de mobilizare ce se fac în Rusia.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

De ale lui moș Barbă-Albă.

Motto: Un tăciune ș'un cărbune
Mai spune moșule spune.
Nepotul.

S'a schimbat viața Brănenilor. — Cea dintâi brazdă trasă de plug în țelină. — Povestirea unui preot de pe vremuri: cum s'a popit el și cum e stâna în Buceci.

Văd picuile, căți plac poveștile mele, de aceea îți voi mai spune câte ceva din vremurile cele vechi ale Brănenilor, ca să nu piară în noianul uitării, ci să rămână pentru voi cești mai tineri scrise, ca și voi, când veți fi bătrâni ca mine să puteți să le istorisiți nepoților voștri. Timpurile de astăzi diferează mult de timpurile de dinainte de 1848. Viața și ocupațiunile de atunci s'au schimbat în măsură atât de mare încât, cei trecuți peste gardul vecinicii, înainte de 1848, astăzi, dacă ar mai putea da o săritură pe lume, nici nu ar mai putea-o cunoaște. Branul, oamenii, locurile, casele lor, cari pe atunci erau în mijlocul codrilor nu le-ar recunoaște nici preoții, nici dascălii, nici pe cantorii lor.

Astăzi, acolo unde erau păcuri de păduri, copaci de codru și pășuni, se văd arături mănoase fânațele roditoare și grădinile frumoase. Astăzi se vinde un jugăr de pământ cu 1000—2400 coroane, pe când înainte cu 40—60 de ani se putea cumpăra cu 20—100 de coroane!

Înainte de 1848 nu existau în Bran, care sau căruțe, cel mult existau așa numitele tiriboanțe cu două roate mici, sau târsari, sau trăgi de ramuri groase de mesteacăn, și care aduceau fânul de pe dealuri târându-l la vale. Oamenii aveau și se serveau cu câte unul, doi sau mai mulți cai de călărit pentru umbletele lor. Pe cai își încăreau mărfurile lor ce le duceau spre vânzare la Brașov sau la Câmpulung, și își aduceau cele trebuincioase din acele orașe.

Cel dintâi Brănean, care prin 1842 a tras cea dintâi brazdă și a arat în Sohodol a fost popa Ioan, carele văzând la popa românesc din Râșnov, a cărui hotar se mărginește cu hotarul Sohodolului, un plug, și-a tocmisit și el să-i facă un Sas meșter un plug nou și o grapă și mergând la popa din Râșnov, Nan, acesta l'a învățat cum are să umble și să lucre cu plugul, cum să samine, și cum să grape.

Aducând aceste unelte în Sohodol,

dupăce mai întâiu a tăiat un pâlce de pădure ce se afla în ograda sa și dupăce a scos rădăcinile copacilor, l'a arat cu greu, și sămănând pe acest pământ virginal și îngrășat cu frunzele dobite de sute de ani, a luat o recoltă atât de îndestulătoare, încât, aceasta încercare l'a îndemnat a continua cu îndeletnicirea plugăritului. În anul viitor a arat în alt loc plin de pădure, și l'a sămănat. Încercarea aceasta i-a succes tot așa de bine ca și cea din anul dintâiu.

A încercat și dascălul, iar după dascăl, cantorul, gojmanul și pe rând mai toți sătenii. Cu cât economia de vite devenia mai grea, cu atât înainta și creștea plugăritul. Astăzi chiar în comunele cele mai expuse frigului, de lângă granița țării, găsești arături de orz, ovăs, picioți, varză și căneță. Astăzi aflî în Bran sute de cară cu boi și cai, aflî căruțe cu osii de fier, cu, și fără arcuiri, aflî 15—20 de birjari cu briște acoperite și pe arcuiri, aflî calești cu telegari!

Pe acele timpuri nu se pomenea de prăvălii sau bolte, astăzi emulează 20—30 boltași sau negustori care de care cu bolte mai încărcate cu fel de fel de mărfuri. Meritul cel mai mare al acestor comercianți este, că nu au lăsat să se încuibie în

Bran jidovi, fie ca neguțători, fie ca me-seriași.

Am zis, că dacă Brănenii, morți cu vreo 60—70 de ani mai înainte, s'ar pomeni astăzi și ar face o plimbare prin Bran nu ar mai cunoaște pe preotul de astăzi. Poatecă pe unul singur l'ar mai cunoaște, și acesta este preotul aproape nonagenar Nicolae din Simon, carele slujește și azi tot cu aceea sfințenie și evlavie fără preget, după rânduiala lui Melhisedec, după cum slujeau toți preoții din vremea vechie; nu lasă la nici o ocaziune ceva afară din tipic și-și împlinește cu scumpătate jurământul depus înaintea jertfelnicului. Barba lui nu e atinsă de foarfeci, iar părul în cap e netuns, ci dat îndărăpt în chică.*)

Preoții de astăzi nu mai seamănă cu cei vechi.

În vechime putea cunoaște poporul pe preot din sute și mii de oameni, după cum cunoșteau pe berbeci dintre mii de oi, pe cei dintâiu după bărbile lor iar pe cei din urmă după coarnele lor — asemănarea aceasta o după Omer — deci fără supărare! Deși preotul era îmbrăcat în hainele lucrute de preoteasa lui (dar avea o pălărie cu fundul mai lat sau purta o

*) Alaltăeri l'au îngropat.

Viața politică în Maramureș.

II.

Ardealul românesc se înfioară de gândul, că o să vină vreme, când apostolii idealizați de poetul O. Goga, și urmașii papei Balint o să ajungă hamali la tribuna guvernului. Pentru urmașii blândului »Inocențiu«, cari administrează »biserica romano-catolică de rit grecesc« (ce absurdă definiție!) »proiectul de congruă« al lui Apponyi pregătește robia din Avignon a bisericii și sclăvia sufletelor.

În Ardeal (vezi »Unirea«) se aud glasuri de protestare, e pe cale pregătirea unui sinod provincial. În biserica gr. or. a produs indignare legitimă enunțarea Mitropolitului Meșianu, că »politica militantă se cuvine să o poarte singuri »mirrenii«. În Maramureș? Preoțimea se ține de predestinată a conduce frânele. E bine, și-i și datorința clerului. Numai cât se impune o mică distincție. Deosebirea între interesele poporului și a clerului, care deosebire ar trebui să nu fie, câtă vreme e vorbă de capul unui popor, de conducătorii unei nații și nu de interesele de breslă ale unei pătri sociale. Distincția a făcut-o însuși clerul, care n'a înțeles că politica de breslă, politică de clasă, nu poate avea existență pe terenul vieții național-politice, pentru că ei sunt necesarii reprezentanți ai poporului puși sub ascultarea lor, personalitatea lor se contopește cu a poporului. Însă desertând dela popor, înstrăinându-se de interesele sale vitale și »pactând« cu clasele oprimate, și-au ridicat personalitatea peste personalitatea poporului prin ridicarea intereselor lor peste interesele poporului. »Pactul« i-a despărțit și îndușmănit cu poporul, care le-a detras plata, le-a scărșit sticlele. Astfel au primit congruă din fondul bisericesc și ajutor de stat dela fișpan. Poporul a simțit lipsa conducătorului și a început a-l căuta în biserica gr. orientală. Desperarea și interesele de clasă, și nevoia de a le apăra i-a mânat în brațele guvernului.

Astfel avem să facem deosebire între Ardeal și Maramureș. În Maramureș »regularea congruei« consfințește un *abuz de decenii practicat*. Nu putem avea speranță, că de dragul unei încălcări a autonomiei bisericii să se lipsască clerul nostru de cășălele »congruei«. Măria Sa d-l vicariu de mult trage hamul guvernului, de decenii îl trage, acum s'a învățat cu el. Ii om de deplină încredere. Încă pe vremea lui Rosner s'a năzuit să mijlocească. Astfel când părintele Balya din Săpânța a izgonit pe notarul cămătar Buzesko și a apărut interesele credincioșilor săi și ale compozitorului — cari erau în preț de 100,000 față de ovreul Steimetz pe care-l proteja Rosner, vicarul Tit Bud a propus să părăsască d-l părinte Balya Săpânța și să primească în schimb protopopiatul din Iend. Ii prea prea la ochi bătător, că chiar între aceste împrejurări s'a ostentat Măria Sa să-l îndepărteze din Săpânța, când poporul avea supremul interes să-l aibă, ca apărător și ocrotitor față de Rosner-Steimetz.

Politica Măriei Sale Tit Bud are praxa unui trecut de decenii și mirosul său mucegiat.

Acum se discută despre Măria Sa în toate fițucele din Sighetul Marmășiei; despre isprava Măriei Sale mai nouă umple »A Nap« din 30 Dec. n. pagini de vrednică senzație de stradă. Iată: »La graniță. Trabanzii spânzură. Căniile d-lui viceșpan«

eacălă neagră cu fund lat și de catifea, după cum le purtau numai boierii din România). Astăzi vede omul numai domni și domnișori, înbrăcați în haine nemțești croite după modă, în jiletci scurte, în haine croite din materii fine, deschise, în pardisii, în haine de iarnă cu blăni la guler, tunsii cu cărarea într-o parte, bărbile scurte ascuțite, ba chiar și rași pe ambele părți ale obrazului, mâne poimâne își vor rade și mustățile, dacă moda ar cere așa ceva, — cu un cuvânt »nu calcă a popă«, după cum zicea fericitul marele Șaguna. — Nu zic să nu-și tundă bărbile și părul, căci nu stă sfințenia într-o barbă, și nici nu se poate cere dela un bărbat cu maturitate, cu seminar, uneori și cu universitate să continue portul și obiceiurile patriarhale de pe vremuri. Dar mi-ar plăcea mult, dacă s'ar distinge și azi preotul de ceilalți. Dacă nu prin post, — prin fapte!

Dar s'o lăsam încurcată, nepoate, căci ai să zici, că noi bătrânii, regretând vremea de altădată n'o mai pricepem pe cea de astăzi, și știm numai să cârtim. Mai bine am să-ți povestesc cum s'au făcut mai demult popii, istorisindu-ți ceea ce mi-a povestit mie un preot bătrân din Bran.

(Va urma.)

e titlul, care de astădată nu înșală așteptările cetitorului.

»Maramureșul e singurul comitat al țării — scrie »A Nap« — unde ajungerea la putere a coaliției n'a adus nici o schimbare. Pentru că dintre cele 72 de comitate numai în Maramureș își mai trăește traiul lumea liberalilor și a trabanzilor. 48-istii sub conducerea Românilor Dr. Iosif Papp de Sonkut dau năvală asupra sistemului, care a servit pe Tisza, Fejervary și acum pe Wekerle: »Ca să nimicească partidul 48-ist cei ce țin frânele administrației comitatense se'au hotărât la un truck; au adunat 40 de liberali îmbătrâniți în viața publică, dintre cei mai de încredere gardiști ai fișpanului și viceșpanului, și i-au convins ca să intre în partidul 48-ist din interese mai superioare. Planul vicecomitelui era să s'are construi, că cei 40 neoindependenți, pașoptiști simulanți, cari lucră la poruncă, să de-a directivă partidului 48-ist, cum li-e gândul. Adecă cum voește comitele suprem și vicecomitele. Dr. Iosif Papp a primit în săptămâna trecută o scrisoare ca președinte al partid. independist dela Tit Bud, Mihai Balogh (vicarul ruetean) și Carol Müller (vicarul rom. cat.) și 40 de 67-isti expuși au cerut cu încălțură ca să fie primiți...« Însă Dr. Tiberiu Papp prof. acad. de drept prin indiscrețiune i-a dat de gol și firește »că nu le-a permis să intre în partidul independist«, 67-isti nu mai pot fi pentru că e absurditate morală, 48-isti nu pot fi, că nu-i primesc. S'au spânzurat ei pe sine în — aer« (A Nap nr. 312)...

Iată până unde ajungi când ai praxă în politică, când ai trecut. Să fie politica Măriei Sale ori-cât de personală, nu-i iertat să uite că-i vicar, că-i responsabil față de cea mai morală instituție și față de un popor, care îl hrănește.

Măria Sa vicarul nu odată a păcătuit contra poporului. Nu odată a predicat unguerește, iar că îndeamnă să se propună unguerește religiuena nici nu i-se poate imputa. Deși iezuitismul i-a pătruns până în rerunchi, deși duplicitatea-i este cunoscută (de român și maghiar); cu toate acestea nu-și află de datorință să-și apere bunul cinstei românești. Dar când e vorba de cei ce dau pila, atunci da. În Novembre au apărut articoli referitor la clerul din Maramureș în »Magyar Állam«. Un anonim le imputa dacoromânism. Măria Sa la acuza unei gazete lipsite de autoritatea de odinioară și cu un picior în groapă, a aflat de bine să reflecteze demonstrativ. A ținut o agapă politică la care au luat parte o parte a clerului, s'au ținut vorbiri, s'au respins invinuirile, s'a exprimat încredere fișpanului, vicariul a jurat patriotism și a mâncat și beut până nu s'au cunoscut unul pe altul de's Români, ori de altă lege?! Astfel s'a putut întâmpla că »Sziget és Vidéke« a prins vestea, deși s'au obligat pe cuvânt, că o vor înghiți cu agapă cu tot.

Școala din Siget s'a făcut din colectă românească cu scop să se predea românește. Măria Sa vicariul însă a aflat de bine s'o maghiarizeze. Până și primarul s'a scandalizat de atâta patriotism, când a cerit rugarea Măriei Sale plină de »alázatos, kegyes« în »édes hazai nyelv«, ca să i-se dea ajutor orașenesc sub condiția că propune unguerește și în spirit unguereș.

Aceste câteva exemple le-am înșirât, ca să arăt lipsa de organizare la noi, unde totul se jertfește și nimic nu se dobândește. Iar ca încheiere vă aduc un exemplu clasic, ce înțeleg patriotism la noi, cum îl înțeleg și cum își respectează ființa lor românește cuvântătoare. Iată lista de colectare pentru casina din Vișău:

»Casina din Felsővisó e vrednică de miluire, pentru că nu-i vorbă de o casină simplă, ci de o fortăreață maghiară dela granița de unde luptă mica ceată a celor chemați cu fruntașii cetelor streine pentru caracterul unguereș al acestui ținut... Vrednice cuvinte dela o casină care 2/3 a membrilor și-i recrutează dintre Români. Părintele protopop Iuliu Dragoș, preoții Stetin, Mosodjgo, Ion Coman, etc. ar putea lămurii mai de aproape ce preocupăți intelectuale au d-lor și alți membrii ai casei și de ce e oprită vorba română?! »Mica ceată a celor chemați« au cuvântul!

Budapesta, la 1/25 1909.

Dr. Gheorghe Bărlăa,
medic.

Înăsprirea crizei balcanice.

Consiliul de miniștri sârb a ținut Săm-bătă o ședință sub președinția regelui, care a ascultat raportul ministrului de finanțe Protici, asupra stărei actuale a finanțelor Serbiei, cum și relativ la creditele suplimentare cerute de ministrul de războiu.

Ministrul de externe Milovanovici a raportat regelui asupra situației politice externe. Primul ministru, Novacovici, a declarat unui ziarist de vază, că guvernul a adoptat rezoluția din Decembrie a Skupștinei. Aceasta nu înseamnă însă, că lucrurile vor ajunge la un războiu. Noul minister, care și-a asumat obligația de a apăra interesele naționale, va căuta să obțină pe cale pacinică acele rezultate, fără cari Serbia nu poate exista ca stat independent.

Ziarul »Le Matin« publică următoarea știre senzațională: Cancelarul Bülow a declarat la o întrunire a șefilor blocului că situația externă este foarte serioasă. Balcanii se pot asemăna unui butoiu cu pulbere, lângă care stă fitilul aprins. Guvernul german a dat de știre Rusiei, că dacă Rusia va sprijini Serbia cu armele într'un eventual războiu cu Austria, atunci Germania va lupta alături cu Austria și va ataca imediat Rusia. Bülow a rugat pe șefii blocului să păstreze discreție asupra acestei declarații. El a mai spus că față de seriozitatea situației externe, este o datorie patriotică de a nu incurca situația internă și de aceea roagă pe șefii blocului să pună capăt situației interne actuale, care este foarte periculoasă.

Ziarul »Le Siècle« află din Belgrad, că guvernul sârbesc va remite puterilor o notă circulară declarând că va continua să apere interesele vitale ale țării dar numai cu mijloace pacinice, lăsând puterilor să se exprime asupra aptitudinii conflictului. Cu toate concentrările trupelor austro-ungare, Serbia nu a luat nici o măsură militară excepțională și nici nu va lua această hotărâre în viitor. S'a dat autorităților dela hotar instrucțiuni formale de a se feri de orice act putând fi interpretat ca o provocare.

Aplanarea conflictului austro-turc.

Protocolul înțelegerii austro-turce, care a fost semnat Vineri, cuprinde următoarele două articole:

În cel dintâu se declară că Austro-Ungaria renunță în mod expres la toate drepturile ce i se conferiseră asupra vechiului sandjac Novibazar prin tratatul de Berlin și prin convențiunea dela Constantinopol din 21 Aprilie 1879.

Articolul II. zice: Convențiunea din 21 Aprilie 1879 precum și protestarea Porții în contra deciziunii guvernului comun al Austro-Ungariei cu privire la Bosnia și Herțegovina și toate celelalte dispozițiuni și stipulațiuni existând între părțile contractante și contrarii acestei deciziuni sunt abrogate și înlocuite prin protocolul de față, care constată, că orice divergență cu privire la aceste două provincii este aplanată și că guvernul otoman recunoaște în mod expres noua stare de lucruri din Bosnia și Herțegovina creată prin zisa deciziune.

Art. III. regulează tratamentul cetățenilor originari din Bosnia și Herțegovina în Turcia.

Art. IV. asigură libertatea și practica exterioră a cultului musulman, stipulată în numele Sultanului drept calif. Se va urma a se face rugăciuni publice. Musulmanii șefi spirituali vor depinde ca în totdeauna de Șeicul Islam din Constantinople, care va da investitură ulemalelor.

Art. V. Deciziunea arbitrară constatănd, că după codul fonciar otoman posedă în Bosnia și Herțegovina bunuri imobiliare, guvernul austro-ungar se angajază a plăti la Constantinopol într'un termen de 15 zile dela ratificarea protocolului către guvernul otoman suma de 2 milioane jumătate lire turcești în aur drept contra valoare.

Art. VI. Austro-Ungaria se angajază a încheia cu Turcia în termen de doi ani dela ratificare un tratat de comerț, care va fi pus în vigoare într'un termen de cel puțin un an dela încheierea tratatului de comerț al Turciei vor fi încheiate și puse în vigoare pe aceeași bază.

Până atunci Austro-Ungaria consimte că după trecerea termenului de 15 zile de la ratificarea protocolului să se urce dela 11 la 15 la sută drepturile de vamă ad valorem în Turcia, precum și la stabilirea de noi monopoluri sau prelevare de suprataxe pe consumarea petrolului, hârtiei de țigaretă, chibrituri, alcooluri, cărți de joc; toate acestea cu condiție ca același tratament să fie aplicat simultan și fără deosebire de importarea din alte țări.

Intru cât privește importarea articolelor, cari vor face obiectul monopolurilor administrației acestor monopoluri este ținută a se furniza cu articole de proveniență austriacă sau ungară după procentajul stabilit pe baza importării anuale a acestor articole.

Art. VII. Recunoscând dreptul guvernului otoman asupra serviciului poștelor, Austro-Ungaria se angajează să suprimă de la ratificarea prezentului act ofiile poștale imperiale-regale funcționând în prezent în localități, unde nu există actualmente alte birouri poștale imperiale și regale în împărăția otomană, pe măsură ce Puterile, cari au birouri de poștă în Turcia vor fi suprimat pe ale lor.

Art. VIII. Poarta propunându-și să deschidă la conferința europeană sau altfel cu marile puteri interesate negocieri în vedere de a face să înceteze regimul capitulațiilor în Turcia și să-l înlocuiască prin regimul dreptului internațional, Austro-Ungaria declară de acum că voiește să-i dea spre acest scop deplinul și sincerul său sprijin.

Art. IX. Prezentul protocol va fi ratificat și va intra în vigoare îndată după schimbarea ratificărilor. Ratificările vor fi schimbate la Constantinople cel mai târziu în termen de două luni.

*

Marele vizir Hilmi-Pașa a declarat după iscălirea protocolului de înțelegere între Turcia și Austro-Ungaria, vorbind șefilor sindicatului pentru boicotare, că relațiile de amicitie sinceră fiind restabilită cu Austro-Ungaria, mișcarea de boicotare trebuie să se sfârșească, altfel, guvernul va ști să ia măsură stricte.

Ziarele turcești publică o comunicație oficială a sindicatului de boicotare declarând că această mișcare este terribilă. După ziarul »Tanin« Poarta va supune camerei protocolul de înțelegere austro-turcă împreună cu un expozeu de motive până Martie viitoare cel mai târziu. Acelaș ziar desminte că Serbia ar avea de gând să ocupe Sandjacul dela Novi-bazar și e de părere că în urma intervenției puterilor eventualitatea unui războiu austro-sârb e înlăturată.

O telegramă din Constantinople anunță că întrunirea descărcătorilor a declarat sfârșitul boicotajului contra mărfurilor austro-ungare. Ziarele turcești anunță, că sindicatul boicotului a dat ordin definitiv pentru încetarea boicotului anti-austriac, mulțumind tuturor societăților afiliate pentru concursul lor patriotic.

Bilanțul »Albinei«.

În ședința sa dela 19 a. c. consiliul de administrație al primului nostru așezământ financiar a stabilit definitiv bilanțul anului de gestiune 1908 (al XXXVI-lea), precum și raportul său către adunarea generală convocată pe 27 Martie a. c. Atât bilanțul, cât și raportul anual, prezintă momente destul de însemnate și de interes generale... Cel mai însemnat, între acestea este, că »Albina«, care abia cu doi ani în urmă, la 1907, și-a duplicat capitalul dela Cor. 1.200.000 la Cor. 2.400.000 și urcă din nou capitalul de acții cu Cor. 600.000 la suma de Cor. 3.000.000, cu care totodată se ridică la rangul celui mai mare institut de bani provincial (ea soc. pe acții) din țara întreagă. Urcarea aceasta a capitalului social este reclamată atât de îmbucurătoare desvoltare a afacerilor primului nostru institut de bani, cât mai ales de absorbirea »Lugojei« din Lugoș din partea »Albinei«, fapt deja hotărât de direcțiunile ambelor institute și care-și așteaptă acum numai ratificarea din partea adunării generale ale celor două societăți. Prin contopirea »Lugojei«, și întemeierea filialei din Lugoș, care și-a început deja activitatea cu începutul anului curent, »Albina« nu numai își lărgeste baza operațiilor sale pentru viitor, ci este chemată a împlini și o misiune mai înaltă economic-națională într'un ținut, unde până acum în lipsă de institute mai mari și puternice, samedeni de mici institute de bani, mai ales străine, au exploatat poporul băstinaș, nu odată, cu camele exhorbitante.

Un alt obiect important, pe care direcțiunea »Albinei« îl supune deliberării adunării generale dela 27 Martie a. c. este: »modificarea hotărârii Nr. X. a adunării generale din 1907, cu privire la înființarea din partea »Asociațiunii« a internatului de băieți în Sibiu — propunând ca întreg fondul din chestiune, de circa Cor. 70.000 — întemeiat precum se știe din incidentul jubileului de 25 ani de existență al »Albinei« — să se transpună în administrația »Asociațiunii« cu autorizarea de a-l investi deocamdată în internatul Școlii civile de fete a »Asociațiunii«, care în timp apropiat reclamă mari adaptări.

Scopul avut în vedere la timpul său cu întemeierea »fondului internatului de băieți« în urma împrejurărilor maștere în care trăim și a condițiilor de existență din

zi în zi tot mai grele, ce se pun instituțiilor noastre de tot felul, neavând prospecte de a putea fi realizat în curând în condițiile contemplate de fondatori — schimbarea mențiunii »fondului jubilar« în sensul propus de direcțiune, fără îndoielă va afla aprobarea factorului competent, a adunării generale a acționarilor, precum și a tuturor acelorora, cari deoparte, știu cât de multe sunt exigențele internaționale și ale școlii »Asociațiunii« și cât de puține mijloacele disponibile pentru satisfacerea lor, iar de altă parte își dau seamă și de înalta misiune culturală națională, ce o au aceste institute în sânul poporului nostru.

Trecând la analizarea bilanțului pe 1908, constatăm, că anul de gestiune expirat a fost un nou an de progres în viața primului nostru institut de bani, atât în ce privește dezvoltarea afacerilor, cât și profitul net. Această se învederează din cifrele bilanțului (A se vedea numărul dublu ultim al »Gaz.«) conform căruia totalul activelor a crescut față de 1907 cu K 2.673,000, la respectabila sumă de rotund K 33.400,000, iar profitul net cu K 71,000 la K 341,893—, care sumă corespunde la rentabilitate de 14.22% ale capitalului de K 2.400,000, acum deplin vărsat.

Venitul brut al anului 1908 s'a cifrat cu K 1.669,020, arătând față de 1907 o creștere de circa K 100,000.

Privitor la distribuția profitului net de K 341,893.75 direcțiunea prezintă adunării generale următoarea propunere:

1. Să se dea acționarilor dividendă și supradividendă de 10%, K 240,000. 19% tantiemă statutară membrilor direcțiunii, comitetului de supraveghiere și funcționarilor institutului K 42,159.83. Fondului general de rezervă K 30,000—. Fondului de pensii al funcționarilor K 7,000—. Fondului special de rezervă restul de K 2,833.92.

Primită această propunere: dividendă anului 1908 va fi de K 20— de acție. Fondul general de rezervă se va urca la K 373,000—. Fondul special de rezervă la K 115,322.07, în fine fondul de pensii al funcționarilor la K 600,436—.

(„Rev. Econ.”)

STIRILE ZILEI.

— 13 Februarie v.

Alegeri sinodale. Colegiul de scrutinii întrunit ieri sub prezidiul d-lui adv. Ioan Lengeru a declarat deputați aleși ai cercului Brașov pentru sinodul arhidiecezan pe d-nii A. Vlaicu și N. Sulica.

Tot eriau fost aleși membrii în sinodul protopopesic al tractului Brașov în parohia bisericii Sf. Nicolae d-nii A. Vlaicu, I. Lupan și I. Pricu, iar în parohia din Brașovul-vechiu d-nii D. N. Căpățînă și I. Voicu.

O telegramă ne anunță că în cercul Sighisoarei a fost ales deputat pentru sinodul arhidiecezan d-l director gimnazial Virgil Onițiu.

Arestat. D-l Dr. Iascu condamnat la 6 luni închisoare de stat pentru un articol publicat în ziarul »Tribuna« a fost arestat astăzi, la reîntoarcerea sa din România în Predeal, și internat în închisoarea tribunalului din Brașov, de unde va fi transportat la Oradea-mare iar mai târziu într-una din închisorile statului. În decursul zilei de astăzi d-l Dr. Iascu a fost vizitat de mai mulți membrii ai tinerimei din Brașov.

Un complot contra regelui Bulgariei. Din Belgrad se anunță, că poliția a arestat pe bulgarul Anastasow și pe sârbul Sophete Popovici, cari proiectaseră să comită un atentat cu bombe la Ruciuk în contra regelui Ferdinand, la întoarcerea sa din Petersburg. Dâșii au declarat că sunt membri ai unei mari conspirațiuni din Sofia în contra vieții regelui Ferdinand și că erau însărcinați să procure material pentru fabricarea de bombe dela Belgrad și pe urmă să-l introducă prin contrabandă la Ruciuk prin mijlocirea unei femei. Anastasow pretinde că este student în filosofie și corespondent al ziarului »Cambana« din Sofia, iar Popovici declară că a venit la Belgrad pentru a se înrola în corpul de voluntari. S'a deschis o anchetă. Se caută femeia complice. Ambasada bulgară din localitate a descoperit că bombele destinate pentru atentatul contra regelui Ferdinand au fost aduse de mai înainte la Niș. Bombele au fost comandate de către comitetul macedonean și transportate la Niș de subofiterii sârbi.

Boicotul în contra apelor minerale. Primim la redacție o declarațiune iscălită de peste 100 de birtași ai Brașovului,

prin care se confirmă din nou hotărârea cunoscută, prin cari birtașii din Brașov susțin cu toată hotărârea boicotul în contra apelor minerale. Totodată birtașii declară, că pe acel membru al lor, care ar cuteza să pună în vânzare chiar și numai o sticlă din apele minerale boicotate, îl conzideră de un trădător și îl vor eschide din sânul societății.

Pentru masa studenților români din Brașov s'au mai făcut următoarele contribuiri:

Cu lista de colectă Nr. 94 (colectant: Ioan Sandu cl. VII gim.): Dionisie Sandu, Nicolae Sandu, Dumitru Dobrea, Ioan Cotinghiu, Ioan Sandu, câte 1 cor. Suma totală 5 cor.

Cu lista de colectă Nr. 118. (Colectant: Tr. Comșa II com): Dr. Iancu Meșian 5 cor. Ioan Hamsea 2 cor., Gheorghe Moșoiu, Stan Strevoiu, Ioan Strevoiu, Ioan Nema, câte 1 cor. Total 11 cor.

Primească generoșii donatori sincerile noastre mulțămite.—*Direcțiunea școlilor medii gr. or. rom. din Brașov.*

Cutremure de pământ. Sâmbătă pe la 1 și 50 dimineața o puternică zguduitură onduloasă a fost simțită în Calabria și a fost urmată de două altele mai ușoare. Populația înfricoșată a fugit; nu s'a constat nici o victimă.

Un sat acoperit de zăpadă. Sâmbătă s'a prăbușit zăpada de pe munți peste satul Prejet (Francia). Până acum s'au scos 40 de victime. Lucrările de salvare continuă.

Trupa Pârvolescu în Barcelona. »El Latigo« foaia spaniolă din Barcelona scrie despre trupa Pârvolescu, care s'a aflat în luna aceasta acolo, următoarele: »Jocurile românești ale trupei Pârvolescu au câștigat un nou triumf cu aparițiunea ei pe scena teatrului »Circo Barcelones«. Datorim amabilității directorului și aplicarea acestor jocuri originale. Iată detaliurile: »Românii precum și numele spune, sunt urmașii legiunilor Romei vechi așezate în părțile Balcanilor. Cel dintâi din aceste jocuri se chiamă »Românul« și tradițiunea asigură că acesta a fost mijlocul, pe care l'au întrebuit t Români ca să atragă atențiunea Sabinelor; al doilea jocul cingătoareii se chiamă »Sârbac«, care este un joc național, tot asemenea jocul »Bătuta«, pe care îl joacă Români în semn de bucurie și la sărbători sub conducerea unui șef vătaf. Toate aceste jocuri merită o deosebită mențiune pentru originalitatea lor.

Complot contra Țarului. Din Finlanda sosește știrea, că s'a dat de urmele unei vaste conspirațiuni, care are de scop uciderea Țarului. Mai mulți teroriști ar fi plecat spre Petersburg și Țarskoe-Selo pentru a-și aduce planul la îndeplinire.

Din ordinul șefului poliției secrete toate trenurile, cari pleacă din Finlanda spre Petersburg, sunt oprite la localitatea de graniță Zelo-Ostro și agenții polițenești fac minuțioase perchezii corporale tuturor pasagerilor. La mai mulți călători s'au găsit pașapoarte false. Ei au fost arestați. În urma unor indicațiuni găsite în niște scrisori desoperite la un călător, s'au operat perchezii domiciliare la Petersburg și mai multe persoane au fost arestate.

Prinderea spintecătorului din Berlin. La Pilsen a fost arestat un agent, Schröder, care a fost recunoscut ca autorul atentatelor în ultimul timp asupra mai multor femei din Berlin.

La tipografia noastră se primește imediat un băiat ca elev în tipografie. Să aibă cel puțin 2 clase gimnaziale sau reale și să fie cu purtare bună.

NECROLOG. Intristații: Elena și Virgil Beldiceanu, fiică și ginere: Elena și Dumitru Munteanu-Râmnic, noră și fiu; George I. Nica, frate; Carolina Făgărăș, Leontina Ceaușescu surori; Angela și Constantin Beldiceanu, Frasin și Horia Munteanu nepoți; Familiile Mureșianu, Șeicărescu, Pantazi și Munteanu, au profunđa durere a veii anunța încetarea din viață a prea iubitei

Agapla I. Munteanu decorată cu crucea Regina Elisabeta și medalia jubilară

încetată din viață în etate de 61 ani după o grea suferință în ziua de 11 Februarie 1909 și vă roagă să binevoii a asista la ceremonia funebră care va avea loc, Vineri 13 Februarie a. c. ora 4 p. m. la domeniului decedatei din Șoseaua Bonaparte Nr. 32, de unde cortegiul funebru va porni

spre cimitirul st. Vineri. — Rugați-vă pentru dânsa!

București, 12 Februarie 1909.

Serata meseriașilor români din Clujiu.

Cluj, 25 Febr. a. c.

Călătorul, care din întâmplare ajunge în Cluj, la prima vedere are impresia că se află într'un oraș curat unguresc. Dar lucrul nu stă tocmai așa, căci în Cluj locuiesc ca la vre-o 6000 de Români. Acum la stăruința câtorva oameni de inimă și în deosebi a d-lui Eugen Pop Păcurariu — președintele reuniunii — s'a înjghebat în Cluj un cor bărbătesc compus din meseriași și unul mixt. În iarna aceasta s'au ținut 2 serate urmate de dans. Una la anul nou și cealaltă în 21 Februarie, având amândouă program ales.

La serata a doua corul bărbătesc a cântat »Hora« și »Dulce Bucovină« de A. Popoviciu și »Inzadar alerg pământul« de Uima. Toate trei cântările au succes bine și au fost viu aplaudate. D-șoara Florica Crisanu a declarat dragălaș »Ispita« de G. Coșbuc. D-l Nicolae Sc. Ștefan stud. în medicină a vorbit publicului despre V. Alexandri. A arătat în deosebi rolul cel mare ce l'a avut Alexandri la crearea României de astăzi. »Răsunetul Ardealului« de I. Vidu a plăcut de asemenea foarte mult publicului. D-na Radu a fost viu aplaudată la sfârșitul părții prime. Publicul a fost așa de entusiasm încât acest punct a trebuit repetat.

Recunoștință datorește această reuniune și d-lui Const. Lupoaiu, pentru ostenelele avute cu instruirea corului ceea-ce i-s'a și exprimat în cuvântarea rostită de d-l președinte în fața numărului public.

La aceste petreceri a luat parte și clasa cultă din Cluj, tot asemenea și tinerii universitari: conducătorii de mâne ai neamului, precum și d-șoare din Cluj și jur. Cu plăcere am constat că și aici toți suntem la un loc domn și popor fără deosebire de clasă și asta încă e o dovadă de trăinicia neamului nostru, căci numai până atunci un popor e tare și mare până când toți fiii lui sunt la un loc și se simt frați unii cu alții. Petrecerea a ținut până la ziua plecând fie-care mulțămîit în sufletul său.

Iar meseriașii noștri, cari până aici se păreau perduți pentru românime, azi văzând că nu sunt părăsiți de conducători se simt mândri, că sunt Români. Sper că fruntașii din Cluj, cari au adus atâtea jertfe materiale și morale nu-și vor uita nici de aci înainte de ei, pentru ceea ce neamul nostru românesc le va fi totdeauna recunoscător.

Coresp.

Diverse.

Bugetul pentru pălării. Când spunem femeilor că fac lux prea mare și prea aruncă banii pe fereastră, ele se fac că nu înțeleg, spunând că nu le trebuie decât strictul necesar. Convorbirea ce a avut-o un jurnalist londonez cu o modistă din Paris ne arată însă dacă au sau nu au drept bărbății. Să vedem de câte pălării are lipsă o damă din lumea mare și cât costă pe bărbat aceste pălării? »O damă din lumea mare — zice modista — poate folosi o pălărie cel mult o lună de zile. Dacă o damă vrea să fie elegantă și moșrnă apoi ea nu-și poate lua o pălărie sub 300 franci, câte-odată trebuie să dea însă pentru o singură pălărie și 1000 de franci. Am spus că o pălărie o poate purta o damă o lună de zile, aceasta însă am spus-o numai cu privire la pălăriile pentru oraș. Afară de aceasta însă mai are neapărată lipsă de o pălărie pentru automobil, una de călătorie, alta pentru teatru, una pentru munte, alta pentru apă etc. Cu 30 de pălării însă poate eși la cale ori și ce damă, care însă nu are pretenții tocmai prea mari. Socotim: dar o pălărie nu cu 1000 de franci, ci numai cu 500, ajungem la suma de 15.000 franci pe an. Și suma asta destul de frumoasă numai pentru pălării. Unde rămân însă celelalte multe, de cari o femeie are neapărată lipsă?!

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 1 Martie Face mare senzație știrea sosită aci, că la Neusatz număroși ofițeri au mers din casă în casă însemnând numele femeilor și ale fetelor cari în caz de răboiu

vor trebui să se facă surori de caritate.

Viena, 1 Martie. »Neue Fr. Presse« publică un interview obținut de unul din redactorii săi dela Rifaat pașa. Rifaat pașa și-a exprimat mulțumirea pentru acordul austro-turc încheiat și și-a exprimat convingerea, că o strânsă amicitie va uni pe viitor ambele țări.

Viena, 1 Martie. Eri s'a ținut mai multe conferențe între ministrul președinte austriac și cel ungar, precedate de o mai lungă conferință între Wekerle și ministrul de război comun. După o discuțiune de un ceas, s'a luat o deciziune, care va servi de bază pentru negocierile ulterioare ce vor urma între România și ambasadorul austro-ungar din București.

Roma, 1 Martie. Ziarul »Tribuna« declară că pretinsa scrisoare pe care ar fi scris-o regina Italiei mamei sale principesei Milena a Muntenegrului și al cărui text a fost publicat de unele ziare străine, este în întregime născocită de dâșii. Regina Italiei n'a scris aceea scrisoare,

Sofia, 1 Martie. La serviciul divin ce s'a celebrat în catedrala de aici, pentru ziua nașterii regelui Ferdinand n'au asistat decât numai ministrul rus cu tot personalul legațiunii și reprezentantul Serbiei. În privința știrilor despre o conspirațiune în contra vieții suveranului bulgar, aici nu se știe nimic. Se crede însă că ele s'au răspândit de sârbi, cu intențiunea ca în urma lor să se poată face o apropiere a Serbiei de Bulgaria. Regele Petru crede că dând ordine de a supraveghia pe atentatorii presupuși că ar voi să-l omoare pe Ferdinand al Bulgariei, acesta va agree politica Serbiei.

Belgrad, 1 Martie. Ministrul de externe Milovanovici a primit în audiență pe corespondenții francezi, germani și ruși. După ce le-a explicat care e situațiunea actuală și că Serbia nu poate renunța la justele ei cereri, ministrul i-a invitat să se intereseze de nenorocitul popor sârbesc, nu numai de cei din Bosnia, ci și de cei din Croația, Slavonia.

Dela Librăria »Gazetei«

se pot procura

următoarele cărți literare dela scriitorii

noștri de valoare: Cor

Cioflec: »Doamne ajutăne«	1.50
Livescu: »Florea Marin«	1.50
Lecca: »Poezii«	1.50
Popp Vasilie: »Domnița viroică«	2.—
»Ris și plâns«	1.50
Popovici Aurel: »Vorbe înțelepte«	1.50
Petrescu N. Petra: »Iliș Marin«	1.50
Sadoveanu: »Soimii«	1.50
»Dureri înăbușate«	2.—
»Crisma lui Moș«	2.—
»Prucup«	2.—
Alexandri: »Poesii« (30 bani porto)	1.50
»Teatru« I, II, III a.	1.50
»Proză«	1.50
Alexandrescu: »Versuri«	1.25
Bratescu: »Nuvele«	1.50
Bolintineanu: »Poesii«	1.50
Negruti: »Proză«	1.50
Constantin Hodoș: »Frumos«	1.50
Ispirescu: »Basme«	1.50
Goran: »Taina a șasea«	1.50
Leca: »Tainele cerului«	1.50
Pann: »Povestea Vorbei«	1.50
Negoescu: »Fabule«	1.21
Livescu: »Nu se cuvine«	1.50
Jules Brun: »Moșnegul de la munte« (roman)	1.50
Bărsan: »Popasari vânător-ști«	1.50
Becescu: »Ștefan cel mare«	Cor. — 50
Coatu: »Din viața țărănească«	1.50
Sadoveanu: »Mormântul unui copii«	2.—
»La noi în Vișoară«	2.—
Urechia: »In Bucurei«	1.50
Dauș: »Doamna Oltea« teatru	1.—
Alexandri: »Poesii«	1.50

Proprietar: Dr. Aurei Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Branica.

Nr. 18/1909.

Publicațiune.

Pentru renovarea și adaptarea bisericii gr. ort. din Riușor proto-presb. Făgăraș, să scrie licitațiune minuendă pe ziua de 15(28) Februrie a. c. la 2 oare p. m., carea se va ținea în localul școalei noastre confesionale.

Planul și preliminarul de spese, aprobat de Preavenerab. Consistor archidieceșan cu Nr. 12295 Epitr. din 18(31) Octomvrie 1908, precum și condițiunile se pot vedea la oficiul parochial.

Doritorii de a lua în întreprindere această lucrare, au să depună vadiu 10% în bani gata sau hârtii de valoare, — după suma preliminară cu 5000 coroane. — Peatra, cărămida și nășipul trebuincios, le dă comuna bisericască.

Riușor, în 18(31) Ianuarie 1909.

Vincențiu P. Grama,
peroch.

Samolla Dimboin,
not

(5—2.)

SĂNĂTATEA
este cea mai scumpă binefacere pentru Dame, se poate conserva și cultiva folosind
CORSET GRADEFRONT
care este comod și modern.
se capătă după măsură sau gata numai în
MAGAZINUL
Mme B. GOLDSTEIN,
Confectionare de corsete specialitate
BRAȘOV, Strada Vămei Nr. 21

Vite nobilitate
liferează cu garanție, asortiment o gat de tot so ul, firmă de mulți ani recunoscută ca prima și foarte solidă:
Prima Pepinerie cu vite nobilitate de pe Târnava.
Proprietar: **Fr. CASPARI,**
Mediaș Nr. 24 (Ardeal).
Cerești Catalogul prețurilor!
Catalogul conține serisori de recunoștință din toate părțile țerei. Proprietarii de vite, înainte de a comanda își pot câștiga siguranța verbal sau prin scris la persoane cunoscute, despre soliditatea firmei de sus. [851,14—34.]

Contra tusei, răgușelei și catarului are efect mai bun

Bomboane Pemete ale lui RETHY

a se observă, ca la cumpărare să se ceară expres **Bomboane Réthy**, deoarece sunt multe imitații rele

1 Carton 60 bani.

Să cumpărăm numai

RETHY Pemete bombóne!

„Vlădeasa”, institut de credit și economii, societate pe acții în B.-HUEDIN.

CONVOCARE.

„VLĂDEASA”, institut de credit și economii, societate pe acții în B.-Huedin își va ținea

Adunarea generală ordinară a XIII-a,

în 11 Martie st. n. a. c. la 10 oare a. m., în localitatea institutului.

Obiectele adunării vor fi :

1. Deschiderea adunării.
2. Designarea alor 2 notari ad hoc și alor 3 verificători, cari vor funcționa și ca scrutători.
3. Raportul direcțiunii și al comitetului de reviziune, statorirea bilanțului, decidera asupra împărțirii profitului curat al anului 1908 și darea absoluturului pentru anul de gestiune 1908.
4. Raportul direcțiunii asupra emisiunii a III-a de acțiuni și luarea de concluz pentru fixarea unui nou termen de subscrieri a acțiilor neoptate precum și asupra modului de plasare a acele ra.
5. Stabilirea pașalului de călătorie a direcțiunii și membrilor de încredere a filialei, precum și a membrilor din comitetul de reviziune pro 1909.
6. Întregirea prin alegere conform §-lui 42 din statute, a două posturi în comitetul de reviziune vacante prin moarte.
7. Eventuale propuneri intrate în cadrul statutelor §. 29.
8. Închiderea adunării.

La această adunare se invită d-nii acționari făcându-se atenți la dispozițiile §§. 19 și 20 din statute. Pentru primirea acțiilor și edarea documentelor despre depunere în ecest an sunt rugate institutetele „Bihoreana”, „Patria”, „Albina”, „Silvania”, „Economul”, „Coroana” și filiala „Vlădeasa” Hida.

Din ședința direcțiunii institutului de credit și economii „Vlădeasa”, ținută în 8 Februarie 1909.

Ioan Pop m. p.,
președinte.

Iuliu Poruțiu m. p.,
director executiv.

Contul Bilanț 1908. — Mérleg számla.

ACTIVE: — VAGYON:		Cor.	f.	PASIVE: — TEHER:		Cor.	f.
1	Cassa în număr — Pénztári készlet	10175	25	1	Capital social — Részvénytőke;		
2	Giro-Conto la banca Austro-Ungară	600	—		Em. I. II., kibocs. K 120.000.—		
3	Giro-Conto az Osztrák-Magy. banknál	992080	50		III. kibocs. „ 8.526.—	128526	—
4	Cambii de bancă — Váltok			2	Fond de rezervă — Tartalék		
5	Imprum. pe oblig. intabulate — Bekebelezett kötelezvények 277455.37				alap 57052.—		
6	Imprum. pe oblig. cu caventa	448497	37	3	Fond special de rezervă —		
7	Kezeségi kötelezvények 171042.—				Külön tartalék alap 8983 —		
8	Credite de cont-curent — Folyószámla hitelek	360456	78	4	Fond de pensiuine — Nyugdijalap 22412.—		
9	Casa institutului (în str. Kossuth)			5	Fond. scopurilor filantropice		
10	Az intézet háza (Kossuth u.) 12750 —	11750	—		— Jótékonycélok alapja 1856.10	90303	10
11	amortizare — leírás 1000.—			6	Depuneri spre fructificare — Takarékbetétek	985357	92
12	Realități de vânzare — Eladó ingatlanok	46906		7	Reescont — Visszleszámitolás	254753	—
13	Efecte — Értékpapírok	1000	—	8	Dividende neridicate — Fel nem vett osztalék	443	96
14	Mobilier — Berendezés 3044.66			9	Interese transit. — Átmeneti kamatok:		
15	amortizare — leírás 304.54	2740	12		la escont — váltók leszámitolásánál 3142.10		
16	Spese de fondare a filialei din Hida — A hidalmási fiok				la camb. hip. — Bekebelezett váltoknál 4744.72		
17	alapítási költs. 2134.08	1422	72		cap soc. em. III.—a III. kib. részvénytőkénél 140.13		
18	amortizare — leírás 711.36	1312	31		la credite fixe — kötelezvényeknél 5984.47	14011	42
19	Diverși debitori — Különböző adósok			10	Conturi curente — Folyószámlák	313942	81
20	Interese anticipate de reescont — Előlegezett visszleszámitolási kamat.	3071	38	11	Diverși creditori — Különböző hitelezők	10071	69
				12	Profit curat — Tiszta nyereség	36165	59
		1833575	49			1833575	49

Contul Profit și Perderi 1908. — Veszteség-nyereség számla.

EȘITTE: — MENT:		Cor.	f.	INTRATE: — JÖTT:		Cor.	f.
I.	Salare, bani de cuartir și pașal de călătorie — Fizetések, lakpénzek és utazási átalányok	16934	16	I.	Profit curat de interese — Tiszta kamatnyereség	65031	98
II.	Spese: — Költségek: de birou, imprimate, registre, telefon etc. — irodai előlegezett, nyomtatványok, telefon, stb.	3606	40	II.	Chirie și arăuzi — Lak- és haszonberek	818	60
III.	Dări — Adók	5868	45	III.	Diverse proviziuni — Különböfe jutalékok	3102	92
IV.	Amortizări — Leírások	6379	90				
V.	Profit curat — Tiszta nyereség	36165	59				
		65954	50			68954	50

B.-Huedin (B.-Hunyad), 31 Decemvrie 1908.

Iuliu Poruțiu m. p.,
director executiv — vezérigazgató.

C. Căciulă m. p.,
contabil-prim — főkönyvelő.

M. Mărincaș m. p.,
cassar — pénztárnok.

Membrii direcțiunii: — Az igazgatóság tagjai:

Ioan Pop m. p., Iuliu Poruțiu m. p. Ioan Gal m. p. Stefan Pop m. p. Luca Lung m. p. Ioan Martin m. p.
președinte — elnök.

Revăzut și aflat esact. — Megvizsgáltatott és rendbentaláltatott.

Membrii comitetului de reviziune: — A felügyelő bizottság tagjai:

George Faragó m. p. Simeon Mărincaș m. p. Dr. Andreiu Pop m. p. Iosif Diamandi m. p.
și ca revizor expert al „Solidarității”.
Ugyis mint a „Solidaritetea” szakvizsgálója